

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Psychologia lekarska	
0912/URad/WNMinOZ/ST-NST/D06			Medical psychology	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2025/2026		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		IV letni		
Przynależność do grupy zajęć		D. Nauki behawioralne i społeczne z elementami profesjonalizmu		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Seminarium	15 h	2 ECTS
		Ćwiczenia	20 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²			
	z dyscypliną ³	Nauki o zdrowiu		2 ECTS
Forma nauczania ⁴		Tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów.		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Dr Kinga Łagowska		
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail koordynatora		k.lagowska@uthrad.pl		

EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Cel kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie się z teoretyczną wiedzą psychologiczną niezbędną do wykonywania przez lekarza zadań diagnostycznych i terapeutycznych. 2. Kształtowanie umiejętności samorefleksji w zakresie kompetencji psychologicznych w pracy lekarza.
Treści programowe: Seminaria	<p>Seminaria: 15 h</p> <p>Celem seminarium jest poznanie mechanizmów radzenia sobie ze stresem i jego roli w etiopatogenezie i przebiegu chorób, psychologicznych mechanizmów funkcjonowania człowieka w chorobie i psychologicznych interwencji wspierających, zasad motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do tematyki zajęć. Psychologia jako nauka o człowieku. Czynniki psychospołeczne a zdrowie. Związek zachowania ze zdrowiem (istota i rodzaje zachowań zdrowotnych, czynniki poznawcze w organizacji zachowań zdrowotnych: lokalizacja kontroli w sprawach zdrowotnych, przekonanie o własnej skuteczności). Tworzenie zespołów, wybór tematyki referatów przygotowywanych przez studentów. Studenci wybierają temat szczegółowy spośród proponowanych zagadnień: 2. Problematyka stresu. Transakcyjna koncepcja stresu Lazarusa i Folkman, koncepcja zachowania zasobów Hobfolla. Rola stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych. 3. Mechanizmy radzenia sobie ze stresem. 4. Psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i hospitalizacji w sytuacji nagłej dla pacjenta. Psychospołeczne konsekwencje choroby przewlekłej i hospitalizacji w takiej sytuacji dla pacjenta. 5. Radzenie sobie w chorobie. 6. Pomoc psychologiczna. Podejścia psychoterapeutyczne. Psychologiczne oddziaływania wobec pacjentów chorych somatycznie. 7. Zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący).
Treści programowe: Ćwiczenia	<p>Ćwiczenia: 20 h</p> <p>Celem ćwiczeń jest poznanie psychologicznych mechanizmów funkcjonowania człowieka w różnych etapach jego rozwoju, roli rodziny pacjenta w obliczu choroby oraz związanych z nią wydarzeń; mechanizmów uzależnień (w tym behawioralnych) i współuzależnienia oraz kształtowanie umiejętności samorefleksji w zakresie kompetencji psychologicznych w pracy lekarza.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie w zagadnienia psychologii lekarskiej. 2. Psychologia rozwoju w okresie dzieciństwa i dorastania (w tym choroba i śmierć z perspektywy dziecka). 3. Psychologia rozwoju w okresie dorastania. 4. Rozwój człowieka w okresie dorosłości. 5. Choroba w rodzinie. Rola rodziny w procesie leczenia. 6. Rodzina pacjenta w obliczu postępu choroby i umierania. Żaloba. 7. Psychologia emocji w zawodzie lekarza. Identyfikacja i regulacja emocji. Doskonalenie samorefleksji. Stres w pracy lekarza - zjawisko wypalenia zawodowego. 8. Problemowe używanie substancji psychoaktywnych i uzależnienia od nich oraz uzależnienia behawioralne. Mechanizmy powstawania uzależnień. 9. Interwencje wobec osób używających problemowo substancji psychoaktywnych. Cele i sposoby leczenia osób uzależnionych. Strategie profilaktyczne. 10. Współuzależnienie (w tym towarzyszące zaburzenia psychosomatyczne) oraz sposoby postępowania terapeutycznego.

Metody dydaktyczne:⁶	<p>1. Seminaria</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metoda referatu - dyskusja dotycząca tematyki zajęć oraz wyników badań dotyczących prezentowanego tematu. • Metoda seminaryjna. <p>2. Ćwiczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyskusja • Sytuacyjna metoda problemowa • Burza mózgów • Metoda ćwiczeniowa • Studium przypadku • Metoda symulacyjna <p>3. Praca samodzielna</p> <p>Przygotowanie do zajęć.</p>
--	--

Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:	<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</p> <p>1. Seminaria</p> <p>W celu zaliczenia seminarium należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sporządzić i zaliczyć referat wraz z moderacją dyskusji lub zadaniem dla grupy odnoszącym się do prezentowanych zagadnień. Na ocenę referatu składa się: zgodność treści z tematem referatu, dobór literatury, ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą psychologiczną, interpretacja własna tematu, prezentacja referatu. • Brak przeprowadzenia prezentacji referatu wraz z moderacją dyskusji lub ćwiczeniem dla grupy w ustalonym terminie skutkuje niezaliczeniem referatu mimo złożenia pracy pisemnej. • Uzyskać aktywność na poziomie minimum 2 punktów za konstruktywny udział w dyskusji. W ramach jednych zajęć można uzyskać maksymalnie 1 punkt. • Na ocenę końcową z seminarium składa się ocena z referatu. • Studenci z najwyższymi wynikami z aktywności (minimum 5 punktów), uzyskują podniesienie oceny końcowej z seminarium o pół stopnia. <p>2. Ćwiczenia</p> <p>W celu zaliczenia ćwiczeń należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sporządzić i zaliczyć przynajmniej 2 raporty realizowane w grupie z zadań wykonywanych w trakcie zajęć. Na ocenę raportu składa się: trafność rozpoznania problemu, poprawność rozwiązań, aktualna wiedza psychologiczna, dobór literatury, terminowość oddania raportu.. • Uzyskać aktywność na poziomie minimum 2 punktów za konstruktywny udział w dyskusji. W ramach jednych zajęć można uzyskać maksymalnie 1 punkt. • Na ocenę końcową z seminarium składa się ocena z raportów. • Studenci z najwyższymi wynikami z aktywności (minimum 6 punktów), uzyskują podniesienie oceny końcowej z ćwiczeń o pół stopnia. <p>3. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.</p>
---	--

Sposób obliczania oceny końcowej:	<p>Sposób obliczenia oceny końcowej (dokładnej) z przedmiotu uwzględniający wszystkie jego formy określony został w Regulaminie studiów (§37-40). Ocena dokładna obliczana jest w systemie Wirtualnej Uczelni na podstawie ocen uzyskanych z poszczególnych form przedmiotu.</p> <p>Referat i raporty z zadań – za każde kryterium Student może uzyskać 0-5 pkt. Procentowy wskaźnik uzyskanych punktów przy obliczaniu oceny końcowej przedstawia się następująco:</p> <p>91 - 100% - bardzo dobry 81 - 90% - dobry plus 71 - 80% - dobry 66 - 70% - dostateczny plus 60 - 65% - dostateczny</p>
--	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	<i>psychofizyczny rozwój człowieka od narodzin do śmierci, z uwzględnieniem specyfiki rozwoju fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego;</i>	<i>D.W1 +++</i>	<i>ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>raport udział w dyskusji</i>
W2	<i>zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący);</i>	<i>D.W3 +++</i>	<i>seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>referat udział w dyskusji</i>
W3	<i>pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;</i>	<i>D.W4 +++</i>	<i>seminarium ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>referat raport udział w dyskusji</i>
W4	<i>psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych;</i>	<i>D.W8 +++</i>	<i>seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>referat udział w dyskusji</i>
W5	<i>psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych;</i>	<i>D.W9 +++</i>	<i>seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>referat udział w dyskusji</i>
W6	<i>psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą);</i>	<i>D.W10 +++</i>	<i>ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>raport udział w dyskusji</i>
W7	<i>rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba);</i>	<i>D.W11 +++</i>	<i>ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>raport udział w dyskusji</i>
W8	<i>problemowe używanie substancji psychoaktywnych i uzależnienia od nich oraz uzależnienia behawioralne, metody przeprowadzania krótkich interwencji wobec osób używających problemowo substancji psychoaktywnych, mechanizmy powstawania uzależnień oraz cele i sposoby leczenia osób uzależnionych oraz skuteczne strategie profilaktyczne, zaburzenia psychosomatyczne występujące u osób będących w bliskiej relacji z osobą uzależnioną oraz sposoby postępowania terapeutycznego;</i>	<i>D.W12 +++</i>	<i>ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>raport udział w dyskusji</i>
U1	<i>rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania;</i>	<i>D.U7 ++</i>	<i>ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>raport udział w dyskusji</i>
U2	<i>rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych;</i>	<i>D.U8 +++</i>	<i>ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>raport udział w dyskusji</i>
U3	<i>dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego;</i>	<i>D.U11 ++</i>	<i>ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>raport udział w dyskusji</i>

Literatura i pomoce naukowe⁸

Literatura podstawowa

1. Brzezińska, A.I., Ziółkowska, B., Appelt, K. (2016). Psychologia rozwoju człowieka. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
2. Grzegorzewska I., Cierpiałkowska, L. (2018). Uzależnienia behawioralne. Warszawa: PWN.
3. Heszen, I. (2013). Psychologia stresu. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Heszen-Celińska, I, Sęk, H. (2020). Psychologia zdrowia. Wydanie nowe. Warszawa: PWN.
5. Makara Studzińska M. (2020). Stres i wypalenie zawodowe u lekarzy. Warszawa: Medical Education.
6. Mojs E., Teusz, G. (2019). Kompetencje psychologiczne w pracy lekarza. Poznań: Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu.
7. Talarowska, M., Florkowski, A., Gałęcki, P. (2011). Podstawy psychologii. Podręcznik dla studentów medycyny i kierunków medycznych. Wrocław: Wydawnictwo Continuo.
8. Ziarko, M. (2014). Zmaganie się ze stresem choroby przewlekłej. Poznań: Wydawnictwo Wydziału Nauk Społecznych UAM.

Literatura uzupełniająca

1. Bętkowska-Korpała B., Gierowski K. (2007). Psychologia lekarska w leczeniu chorych somatycznie. Kraków: Uniwersytet Jagielloński.
2. Byczewska-Konieczny, K. (2017). Jak starzeje się umysł? O funkcjonowaniu poznawczym osób starszych i jego zróżnicowaniu indywidualnym. Kraków: Wyd. UJ, rozdział Poznawcze skutki starzenia się: str: 19-33.
3. Jakubowska-Winecka A., Włodarczyk D. (2016). Psychologia w praktyce medycznej. Warszawa: PZWL.
4. Orzechowska A., Gałęcki P. (2011). Zaburzenia psychosomatyczne w ujęciu terapeutycznym. Wrocław: Wydawnictwo Continuo.
5. Rygiel K. (2017). Wybrane techniki relaksacyjne oraz możliwości ich zastosowania w kontekście zaburzeń i chorób psychofizycznych związanych ze stresem. Neuropsychiatria i Neuropsychologia, 12, 126-133.
6. Sapolsky, R.M. (2012). Dlaczego zebry nie mają wrzodów? Psychofizjologia stresu. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Inne pomoce naukowe

1. *Rzutnik multimedialny*

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]	
	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w ćwiczeniach		20 h
Udział w seminariach	-	15 h
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	25 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 h/ 0,9 ECTS	35 h/ 1,1 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS ¹⁰	

Informacje dodatkowe, uwagi
<p><i>W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów.</i></p> <p><i>Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnością, przewlekle chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych.</i></p>